

Motion till riksdagen 2020/21:1720

av **Marléne Lund Kopparklint och Sofia Westergren (båda M)**

Förebygg återfall i kriminalitet genom att utreda solidariskt skadestånd

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att en utredning om det solidariska betalningsansvaret gällande skadestånd bör tillsättas och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Det solidariska betalningsansvaret innebär att flera personer som döms för en viss gärning kan krävas att gemensamt utge ett utdömt skadestånd. Ur ett brottsofferperspektiv är detta klart fördelaktigt men samtidigt finns risker för att det solidariska ansvaret används fel och blockerar möjligheten till återrehabilitering av kriminella. Således måste den enskildes intresse i att till varje pris kunna ersättas för sitt skadelidande ställas i proportion till samhällets intresse i att kriminella byter bana i livet och återanpassas till att bli goda samhällsmedborgare.

Om man är flera som tillsammans ska betala ett skadestånd har brottsoffret rätt att vända sig till vem som helst av de skyldiga för att få ut sina pengar. Detta är oaktat omfattningen av den enskilde gärningsmannens faktiska inblandning. Om man tvingas att betala hela skadeståndet eller en större andel än de övriga, kan den enskilde förvisso kräva medgärningsmännen på deras del av skadeståndet då eller senare men i många fall står den dömde med en värdelös fordran på personer som aldrig kommer ha vare sig intresse av eller möjlighet att betala. Detta kan innebära att den som eventuellt väljer att lämna det kriminella livet bakom sig och betalar sin andel av skulden och vill göra rätt för sig, kan anses få bära ett tyngre ansvar än de andra. Därtill tar det solidariska ansvaret inte hänsyn till i vilken utsträckning den dömde varit inblandad i gärningen eller vilken vinning personen i fråga kan ha haft.

Med andra ord finns ingen ventil som erbjuder möjligheten att ställa det solidariska ansvaret i proportion till den enskildes delaktighet i vad som föranlett skulden. Då den gemensamma skyldigheten att betala i sin tur kan innebära en övermäktig skuld som skapar svårigheter att bryta sig ur ett kriminellt leverne för att påbörja ett normalt liv finns det anledning att se över dagens system med solidariskt betalningsansvar som inte har utgångspunkt i proportion till den enskildes gärning med samtidig hänsyn till den brottsdrabbades ovillkorade rätt att kunna utkräva ersättning för sitt skadelidande.

Det har tidigare väckts en motion riksmötet 19/20 men frågan är fortfarande aktuell. Med anledning av det och med utgångspunkt i ovanstående bör riksdagen tillkännage för regeringen att en utredning om det solidariska betalningsansvaret för skadestånd ska tillsättas.

Marléne Lund Kopparklint (M)

Sofia Westergren (M)